

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยเรามีความคาดหวังว่าสถาบันอุดมศึกษาจะเป็นผู้นำ และกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือสิ่งที่สังคมต้องการ เพราะมีความเชื่อว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งวิชาการชั้นสูง สามารถให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ และเมื่อนิสิตนักศึกษาเหล่านั้นสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วก็จะเป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีคุณภาพ มีคุณธรรมสูง มีความสามารถทั้งในการทำงาน และการเข้าสังคมได้เป็นอย่างดีอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาของไทยตระหนักถึงความคาดหวังของสังคมดังกล่าว จึงได้พยายามเสริมสร้างนิสิตนักศึกษาทั้งด้านวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และจริยธรรม รวมทั้งมนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์แห่งสังคมไทย

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ได้รับการยกฐานะให้เป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ. 2518 โดยกำหนดให้มีหน้าที่ทำนองเดียวกับหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ กล่าวคือ สอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม ให้การศึกษาทางด้านวิชาชีพพระคัมภีร์กว่าปริญญา และประกาศนียบัตรชั้นสูง (ราชกิจจานุเบกษา 2518 : 1)

แนวความคิดในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสายอาชีวะของประเทศตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2520 เน้นการให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพในระดับสูง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญเฉพาะอย่างสอดคล้องกับการพัฒนาตลาดแรงงาน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา จึงเน้นการสอนทางด้านทฤษฎีในห้องเรียน ด้านปฏิบัติฝึกในโรงฝึกงานในสถานศึกษาเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะในวิชาชีพ จึงทำให้การพัฒนาทางด้านอารมณ์ และจิตใจมีความสำคัญน้อยลงกว่าเท่าที่ควรจะเป็น ก่อให้เกิดปัญหาแก่นักศึกษา สถานศึกษาและสังคม ดังจะเห็นได้ว่านักศึกษาในระดับดังกล่าวบางส่วนได้ก่อพฤติกรรมอันไม่เหมาะสม เช่น ยกพวกทะเลาะวิวาทกัน หนีเรียน มีวุ่นวายสิ่งเสพติด ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพของนักศึกษา ฯลฯ ดังที่เป็นข่าวอยู่บ่อยครั้ง (บุญโปร่ง บัวเข้ม, สัมภาษณ์)

ด้วยเหตุดังกล่าว การพัฒนานิสิตนักศึกษา โดยมุ่งให้เรียนรู้ทางด้านวิชาการในห้องเรียนเป็นสำคัญนั้น ไม่เป็นการเพียงพอต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาทุกด้าน จึงต้องอาศัยกิจกรรมนักศึกษาอีกด้วย ดังคำกล่าวของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ในพิธีเปิดการสัมมนาผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษา ครั้งที่ 3 (2524 : 3) ตอนหนึ่งมีว่า

กิจกรรมนิสิตนักศึกษา เป็นกิจกรรมสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณสมบัติ เสริมสร้างบุคลิกภาพ และสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนิสิตนักศึกษา นอกเหนือไปจากการฟังคำบรรยายในชั้นเรียน เพื่อที่จะให้ใคร่สำเร็จเป็นบัณฑิตที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ ความสามารถ มีวิจรรย์ญาณ เสียสละต่อส่วนรวม มีคุณธรรมและสุขภาพอนามัยแข็งแรง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกายและจิตใจ หรือเป็นบัณฑิตที่มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม

✓ อย่างไรก็ตาม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา แม้จะตระหนักถึงคุณประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา อันจะส่งผลในการเสริมสร้างบุคลิกภาพก็ตาม วิทยาลัยยังคงมุ่งเน้นเรื่องความรู้ด้านวิชาชีพเป็นสำคัญ ส่วนด้านกิจกรรมนักศึกษานั้น วิทยาลัยยังให้ความสำคัญไม่มากเท่าที่ควร

การจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเท่าที่ผ่านมา นั้น โดยทั่วไปแต่ละวิทยาเขตจะพิจารณาจัดขึ้นตามที่เห็นสมควร มักไม่ไปในแนวเดียวกัน เป็นผลให้การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษามีปัญหาหลายประการ คือ ปัญหาวงประมาณ อุปกรณ์ สถานที่ การสนับสนุน และความร่วมมือจากผู้บริหารและสมาชิก การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และกฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2525 : 58) ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้การพัฒนากิจกรรมนักศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าเทียมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ เช่น การจัดกิจกรรมนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมนักศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครู เป็นต้น (สมนึก ชาตกุลลา, สัมภาษณ์)

ในปัจจุบัน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการร่างระเบียบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน มีนโยบาย จุดมุ่งหมาย ลักษณะการจัดกิจกรรมและการดำเนินการให้เป็นไปในแนวเดียวกันทุกวิทยาเขต ซึ่งอาจจะช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งและเกิดเอกภาพในการจัดกิจกรรมนักศึกษาและก่อให้เกิดพัฒนาวิธีการให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ (ปรีชา โกสิยะพันธ์, สัมภาษณ์)

ด้วยสาเหตุหลายประการดังกล่าว ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษางานกิจกรรม นักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาอย่างจริงจังมาก่อน ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการจัดกิจกรรม นักศึกษา ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ใน กรุงเทพมหานคร
2. สสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ใน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาใน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
4. ศึกษาปัญหาทั่วไปของกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาใน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษากิจกรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์ ผู้บริหาร และ ผู้ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักศึกษา และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2526 ของวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร 5 คณะวิชา คือ คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี (วิทยาเขตเทเวศร์) คณะบริหารธุรกิจ (วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนาถ) คณะคหกรรมศาสตร์ (วิทยาเขตพระนครใต้) คณะศิลปกรรม (วิทยาเขตเพาะช่าง) และคณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ (วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร วิทยาเขตสมทบ)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา หมายถึง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 5 คณะวิชา

คือ คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี (วิทยาเขตเทเวศร์) คณะบริหารธุรกิจ (วิทยาเขตจักรพงษ์
ภูวนาท) คณะคหกรรมศาสตร์ (วิทยาเขตพระนครใต้) คณะศิลปกรรม (วิทยาเขตเพาะช่าง)
และคณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ (วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร วิทยาเขตสมทบ)

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่
อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี เลขาธิการคณะ หัวหน้าภาควิชา อาจารย์
ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา หรืออาจารย์ที่ปรึกษาชมรม หรือตำแหน่งอื่น ๆ ที่มีได้ระบุไว้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, 2 ซึ่งศึกษาต่อจากชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือเทียบเท่าของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพ
มหานคร

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การที่นักศึกษาปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อการ
เรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะเสริมหลักสูตร และนอกหลักสูตรทั้งในวิทยาลัยและนอกวิทยาลัย วิทยาลัย
จัดโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ในด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ และการมีส่วน
ร่วมในสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาใน
ระดับอุดมศึกษา จากหนังสือวารสารและเอกสารต่าง ๆ ทั้งไทย และต่างประเทศ
2. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพ
มหานคร รวม 5 คณะวิชา (วิทยาเขต) โดยจำแนกออกเป็น ดังนี้
  - 2.1 ประชากร ได้แก่ อาจารย์ผู้บริหารกิจกรรมนักศึกษาและอาจารย์ที่ปฏิบัติ
งานด้านกิจกรรมนักศึกษาทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 61 คน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญา ชั้นปีที่ 1 และ 2 ที่กำลัง
ศึกษาในปีการศึกษา 2526 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้
จำนวนตัวอย่าง 343 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 10.63 ของกลุ่มตัวอย่าง (Kejcie Morgan,
1970 : 608)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Check Lists) และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โดยถามความคิดเห็นเรื่องลักษณะกิจกรรมที่จัดการบรรจุวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม และปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ คือ หาค่าร้อยละ (Percent) หาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และหาค่า t -test

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ช่วยให้ทราบถึงสภาพและและปัญหาการจัด ตลอดจนการดำเนินงานค่านักศึกษามักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการจัดกิจกรรมนักศึกษา สำหรับสถาบันการศึกษาดังกล่าว อันจะเป็นส่วนส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาในสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย